

6. del

»Far, må jeg lege med din tissemand?«

(Redigeret)

– en radioudsendelse ved Bo Michaelsen og Jørgen Rasmussen, sendt den 17. august 1982 kl. 14.00 i Danmarks Radio P1.

Radioudsendelsen bringes her som en yderligere dokumentation for, at børn har en seksualitet. Samtidigt tilføjer udsendelsen en ny dimension til nærværende bog: personlige beretninger fra en mand, en kvinde, en far og to mødre om deres seksuelle forhold til børn.

»Jeg synes, at historien om kvinden, der elsker en lille dreng er meget poetisk. Beskrivelsen af deres møde er fuld af poesi, skønhed og ømhed, som netop er de helt rigtige følelser, der kan være i et forhold.«

Elena Gianini Belotti

(Italiensk forfatter til bl.a. bogen »Sådan bli'r du pige«, Demos, 1980, udtalte således i 1983 om Søs og hendes forhold til en 13 årig dreng).

Introduktion til radioudsendelsen: »Far, må jeg lege med din tissemand?«

»Far, må jeg ... « blev forbudt at genudsende fra DR på trods af, at genudsendelse er en normal procedure for den slags radioudsendelser fra Båndværkstedet.

Udsendelsen var en del af Bo Michaelsen og Jørgen Rasmussens pædagog-speciale »Børn og seksualitet«. To af seminarielærerne og ca. 20 elever hørte udsendelsen tre måneder, før den blev sendt fra DR.

En af lærerne kom med denne bemærkning: »Ja, det ender nok med, at de lukker Båndværkstedet«. Om man også ville lukke seminariet, kom vi ikke ind på. Radioens Båndværksted blev lukket i 1989.

Korstog

Det var Kristelig Folkepartis folketingsmand, pastor Flemming Kofoed Svendsen, der førte an i anstrengelserne m.h.t. at forhindre, at udsendelsen fik en normal udbredelse. De to pædagogstuderendes radioudsendelse blev åbenbart anset for »farlig«. Den politiske præst fik medhold fra et flertal af det daværende Radoråd til at knægte ytringsfriheden, selv om vi fik en forsvarer i Carsten Kyhn, Venstresocialisterne.

Ytringsfriheden i Italien

Det »bonerte« og »puritanske« Italien var derimod i stand til at sende vor udsendelse til *hele* Italien *tre gange*. Ja, virkeligheden vender op og ned på vore forældede forestillinger om, hvad man kan, hvor og hvornår. Den italienske udsendelse blev sendt fra Radio Radicale i efteråret 1983.

Far, må jeg lege med din tissemand? (uddrag)

Bo: En kvindelig pædagogstuderende skriver i en opgave følgende om en situation på en badeanstalt med en 5 årig og hans mor:

»Da jeg bukkede mig ned for at vaske mine tæer, så jeg, at han pludselig fik erektion og samtidig tog han mig mellem benene og hev i min brystvorte og så helt salig ud. Jeg blev lidt underlig til mode og vidste ikke rigtig, hvordan jeg skulle reagere og kiggede mig usikkert omkring. En dame overfor havde åbenbart bemærket hændelsen og sendte mig et forarget blik. Imidlertid blev jeg enig med mig selv om, at jeg ikke ville flytte hans hænder, og det varede da helle ikke længe, inden han veltilfreds trippede ud i omklædningsrummet.«

En forælder til en dreng på 4½ år fortalte os, hvad en samtale om tissemand kunne udløse af reaktioner hos omgivelserne:

»Engang, da vi sad i toget, i en stopfyldt kupé, bekendtgjorde han, at »Min far har en stor tissemand«. Folk reagerede selvfølgelig ved at gemme sig bag deres avis eller blad, men Rasmus opfattede ikke denne reaktion og uddybede det, at hans far har en tissemand, og at han også vil ha' en stor tissemand, og hvornår han fik sådan en. Det skabte almindelig latter og fnisen og underlige forkrøblede stillinger hos de mennesker, der sad omkring.«

Jørgen: Selv om de to situationer i henholdsvis badeanstalt og tog forløb uden at børnene direkte blev bremsede i deres seksuelle nysgerrighed eller lyster, kan børnene sikkert i mange lignende tilfælde få en klar fornemmelse af, at »Det er vist ikke så godt, det jeg laver her.«

Nogle vil måske synes, at det trods alt går fremad. Vi har fået seksualoplysning helt ned til børnehaveniveau. Men hvad er resultatet af denne seksualoplysning? Vi har talt med en dreng på 9 år for at få indblik i, hvad han har fået ud af en sådan oplysning.

Bo: Hvordan tror du voksne boller?

Kim: Ja, først ka' de li' hinanden og spørger om de godt vil ha' et barn. Hvis de siger nej, så ka' de ikke få det, men hvis de siger ja, så ka' de jo godt. Så går de i seng og ta'r tøjet af og ligger oven på hinanden. Så går tissemanden ind i tissekonen og så kommer cellerne ud af tissemanden, og så ka' det være, det ta'r lidt tid, men så ta'r de den ud igen, og så varer det måske 3 måneder, før maven begynder at vokse, bliver stor og tyk og sådan noget. Der ligger en pose, hvor barnet ligger i, så hvis den lige pludselig springer, så skal man lige pludselig skynde sig til hospitalet, så skal man føde, fordi så er posen sprunget, hvor barnet ligger indeni.

Bo: Hvad med dig selv, ku' du godt tænke dig at prøve at bolle?

Kim: Ah, det ved jeg ikke rigtig. Jeg er lidt for lille endnu. Det er først noget med, at når man bliver 17, 18 eller større eller 40 år eller 35 eller sådan noget, så ka' man godt. Man ka' ikke sådan på min alder, 9 år, 9-10 år, det kan man ikke endnu. Tænk, hvis man er 9-10 år, eller måske 15 år, så ka' man ikke endnu, fordi cellerne ikke er så store.

Jørgen: Seksualoplysningen er blevet indskrænket til kun at dreje sig om forplantningen. Det ville være bedre, hvis seksualoplysningen tog udgangspunkt i børnene selv, således at børnenes egne seksuelle erfaringer og følelser ikke bliver gjort til noget mindreværdigt, til noget frækt, der kun kan gøres i det skjulte. Og børnene *har* seksuelle erfaringer, selvom de ikke altid selv vil stå ved dem over for voksne.

Vi talte med en pædagog på et fritidshjem:

Bo: Vil du fortælle os lidt om nogle seksuelle aktiviteter, du har set blandt børnene?

Ditte: Det som jeg umiddelbart først tænker på, det er vores hopperum, hvor der foregår forskellige ting. Det er et rum separat, hvor vi voksne ikke kommer. Der kan være nogle slåskampe blandt de store drenge. De kan også lege sådan nogle spille-pik-af lege, hvor de i det puderum »boller« med puderne. Det er rigtig nok, der sker sådan nogle ting. Det foregår vildt, det foregår ikke stille, for det er ligesom ikke tilladt – vilde lege er tilladt, hvor man sådan kan grine lidt af det. Vinduerne står piv åbne, og de sveder så det driver af dem, og de ligger udsplattet på puderne og griner lidt, og som sagt er vi ikke meget i det rum. Men det er noget af det man observerer, når man går forbi og siger, at »nu er der frugt«.

Med pigerne, der foregår det mere på et forelskelsesplan med at skrive små breve og det at lægge op til drengene, spille op til dem på et andet plan, hvor drengenes sådan foregår på ... de kan godt vise sig for hinanden, hive bukserne ned, og de er klar over, at de har stive tissemand og sådan noget i de lege, de laver i det hopperum eller puderum. Der er sådan mere åbenhed hos drengene, det er mit indtryk.

Jeg har oplevet, at pigerne trækker sig tilbage sammen i små grupper, og vil sidde og skrive kærestebreve, klistre små hjerter på deres breve og lave hemmelige koder og sådan noget, men man kan ikke kalde det en seksuel leg, for det er noget som kommer mere ind på følelser, hvem de kan li', hvordan de prøver at tilnærme sig hinanden, og de reder sig, gør sig smarte, og skubber lidt til den de ka' li'.

Bo: På kolonien har nogle af drengene fortalt os, at de har lavet en eller anden form for fællesonani. Har du bemærket det, og hvordan har du forholdt dig til det?

Ditte: Det jeg har oplevet, er det, at når drengene er kommet i seng, langt om længe, i deres køjer, og de skulle sidde og læse godnathistorier, da har jeg observeret, at køjerne bevægede sig kraftigt, eller soveposerne bevægede sig kraftigt rundt omkring, og det har jeg ladet dem gøre, og ikke kommenteret. De har selv kommenteret det overfor hinanden, hvis der var en sovepose, der bevægede sig meget kraftigt, så var der andre der sagde: »Hov, han spiller pik af«. Det er der kommet bemærkninger om. I de situationer, hvor det er foregået stille og roligt, da har jeg ikke grebet ind eller forstyrret, så vidt jeg ved.

Jørgen: Pigerens seksualitet er tilsyneladende mere følelsesmæssigt betonet end drengenes. Vi tror ikke, at der er tale om noget medfødt.

Her kommer en faders udtalelser om hans to piger på 2 og 4 år.

»Jeg oplever, at mine to piger osse leger med kønsorganerne. Det er sådan mere i forbindelse med onani, hvor de sidder og dels prøver at se på tissekønnen, som vi kalder den, og dels skiller kønslæberne ad, og kilder samtidig.

For øvrigt, altså, nu snakker vi om at bolle sammen, men den store pige har også haft en veninde med hjemme, som hun har »bollet« med, altså, som hun har leget bolleleg med ved, at de ligger og kæler og har sagt: »Nu boller vi«. Og det synes de er meget skægt.«

Bo: Et barn kan være meget fintfølede, og dets holdninger behøver ikke at stamme fra samtaler, oplysninger og påbud, som personer i omgivelserne direkte har givet videre til barnet. Små antydninger eller fortielser kan være tilstrækkeligt til at et barn eksempelvis får den opfattelse, at onani ikke er helt i orden. Vi har talt med en dreng på 7 år om hans forhold til onani:

Bo: Piller du nogen gange ved din tissemand?

Roland: Nej, ikke mere, jeg har gjort det, da jeg var lille.

Bo: Hvorfor, hvad skete der så da du var lille?

Roland: Det ved jeg ikke, for det ka' jeg ikke huske.

Bo: Hvorfra ved du så, at du pillede ved den, da du var lille?

Roland: Det ka' jeg godt huske lidt om, bare lidt.

Bo: Du pillede ved den indtil den blev stiv?

Roland: Ah, ik' mere.

Bo: Var det dejligt at røre ved den?

Roland: Nej, det vil jeg ikke prøve en gang til.

Bo: Hvorfor vil du ikke det?

Roland: Det er fordi jeg ikke vil ha' det.

Bo: Nu rører du aldrig ved den mere?

Roland: Nej, det gør jeg ik', faktisk.

Bo: Er der nogen, der har fortalt dig, at du ikke må?

Roland: Nej, men jeg fandt selv ud af det.

Jørgen: En fordømmende holdning fra de voksnes side over for børns seksualitet er ofte ikke særlig bevidst. Der kan være tale om en ubevidst nødværgereaktion, der automatisk træder i kraft, fordi der sker en overskridelse af grundigt indarbejdede normer.

Bo: Nogle vil måske hævde, at børnene skal have deres seksualitet for sig selv, uden at de voksne bliver inddraget. I mange tilfælde vil det nok også gå godt, hvis man har denne holdning. Men vi mener, at det er vigtigt også at være opmærksom på, at der kan eksistere en gensidig seksuel tiltrækning mellem børn og voksne. Adskillige af de pædagoger, som vi har snakket med, har indrømmet, at de har følt sig seksuelt tiltrukket af børnene. En af dem kunne huske, at han som barn følte sig seksuelt tiltrukket af en voksen kvinde. Vi mener ikke, at det er et ualmindeligt fænomen. Vi har stillet os selv det spørgsmål, om det er muligt for børn og voksne at have gode seksuelle forhold til hinanden. Vi har talt med en voksen, som har seksuelle forhold med børn. Det er vores indtryk, at børnene følte sig trygge ved ham, de legede og hyggede sig hos ham:

Bo: Mener du at seksualitet for børn har samme betydning som for voksne eller er der forskel?

Per: Den er nok bedre for børnene, fordi den ikke er puttet ind i et socialt mønster endnu. Den er på et begynderstadium, hvor børnene skal have lov til selv at finde ud af, hvad fanden de vil med den. Det mener jeg, de skal have lov til – at eksperimentere både med voksne og med jævnaldrende på lige vilkår. Børns seksualitet er mere ærlig, fordi den er helt spontan. Deres seksualitet er i de fleste tilfælde, for drengenes vedkommende – de unge mennesker – ikke noget hasarderet, det er noget de vil ha' så meget af som muligt. De vil nyde det. Det skal ikke være et tju' bang og færdigt arbejde.

Bo: Selv om du siger til barnet, ok, hvis du har lyst til noget seksuelt, så er det i orden, og hvis du ikke har lyst til noget seksuelt, så er det også i orden, men at de måske godt kan mærke, at du har nogle forventninger m.h.t. det seksuelle?

Per: Det tror jeg ikke. Jo, det, det ka' godt være, at de mærker, at jeg har nogle forventninger, men så siger de fra. Eller også så bli'r de. Altså, når jeg laver frække aftaler, så foregår det som regel på den måde, at man ligesom ved at den dag er jeg hjemme, og der sover jeg længe, og der kan de komme op tidligt, og så bliver de ikke afvist. Så det er *min* dør, der bliver sparket ned. Det er *ikke* mig, der står nede i gården med en hundredekroneseddel. Selvfølgelig vil det i offentlighedens øjne på et eller andet tidspunkt kunne siges om mig, at jeg lokker. Men altså, så er der nogen tilbud, der står åbne, og dem er der nogen der tager imod. Det bliver kun noget mellem vedkommende og mig.

Jørgen: Følelsesmæssige og seksuelle behov, er det det samme for dig?

Per: Nej, det er det ikke, men det følelsesmæssige behov ka' jo nemt spænde over i en seksuel akt. Og en seksuel akt ka' jo også bare munde ud til ikke at bli' et seksuelt klimaks, men bare en følelsesmæssig mætning.

Jørgen: Tror du, at børn, inden puberteten, kan blive lige så intenst forelsket i hinanden som voksne?

Per: Ja, mere, meget mere, end de voksne.

Jørgen: Har du set det?

Per: Ja, men som jeg sagde før, jeg tror på at børn og unge mennesker, de har et meget intenst følelsesliv, som de skal have dækket når de så endelig får chancen. Så bliver de sgu' forelsket, der sker en masse ting hurtigt og nu.

Jørgen: Er det på tværs af køn og alder?

Per: Ja, det er det.

Bo: De forhold, du har, er det nogen længerevarende nogen?

Per: Ja, jeg har én jeg mødte for 7 år siden, og han kommer endnu. En gang imellem kommer han dumpende fra provinsen.

En kvinde på 24 år, der har haft et seksuelt forhold til en dreng fortalte os:

Søs: I det samme kollektiv var der dengang en dreng, som var 13 år. Han og jeg havde et meget specielt trykt forhold til hinanden. Hver gang han havde behov for noget kontakt, så var det mig. Han brugte ikke andre. Kun mig, og det var meget akavet. Han havde det med, at når jeg skulle lægge mit barn til at sove til middag om eftermiddagen, så lå han tilfældigvis inde i min seng. Og der blev han så liggende og simulerede, at han var træt og lidt sløv, han skulle bare ligge der, selv om sengen ikke var ret bred. Og det var også meget lækkert. Der lå vi bare. Jeg lagde mit barn i seng, og vi lå tæt op ad hinanden, og lå og snakkede lidt om forskellige ting. Og så efterhånden, som tiden gik, begyndte vi at røre hinanden. Sådan at kæle hinanden lidt i nakken og sådan nogen ting, fuldstændig harmløst. På et tidspunkt gik det op for mig, at jeg faktisk var blevet forelsket i denne dreng. Og han var også blevet det i mig.

Bo: Gik op for dig, hvordan?

Søs: Det var en følelse, jeg opdagede. Jeg savnede ham, når han ikke var der. Jeg havde sådan en speciel omsorg for ham. Jeg følte meget med, hvordan han måtte ha' det og sådan noget. På et tidspunkt ytrede han et ønske om at komme i seng med mig. Det snakkede vi meget om, at det var ikke så smart. Jeg havde jo også min kæreste, og han havde også nogen jævnaldrende piger, som han nu ku' prøve at gå i seng med, hvis han gerne ville det. Han fortalte mig, det var ikke første gang. Han havde været i seng med sine to kusiner, det var den gang, da han var 12 år, og det havde han helt check på, og det var dejligt og det var godt, der var ikke noget der. Og så en gang, da vi var på påskeferie, hvor vi havde haft en hyggelig dag, og havde været i biografen og lavede en masse ting sammen, så skulle vi sove sammen. Da rørte vi så hinanden. Det endte med, at vi bollede sammen, og det var en fantastisk lækker oplevelse. Jeg ku' ikke mærke, at det var en dreng, jeg var sammen med, som var uerfaren. Det var ligesom at gå i seng med en mand, som havde prøvet det der mange gange. Det var jeg meget forbløffet over. Det var virkelig lækkert. Vi elskede hele natten og gik siden i seng med hinanden regelmæssigt.

Bo: Har du haft nogen skrupler i anledning af, at han var mindreårig? Hvad med hensyn til ham?

Søs: Det har jeg også haft meget store skrupler over, fordi det var en dreng, der havde det ret svært med sig selv og lidt afhængig af mig, ikke, så derfor så skød jeg det ligesom til side mange gange, og var også dødfrustret over, at jeg havde fået de følelser overfor ham, og han de følelser overfor mig, så vi faktisk ikke kunne undgå at gå i seng med hinanden. Det er først nu her, 1½-2 år efter, at jeg har fået bearbejdet de der ting. Jeg har selvfølgelig været meget bange for at det skulle blive misbrugt. Vi har snakket meget om, at det måtte vi ikke. Så han har været helt klar over, hvordan præmisserne var.

Bo: Tror du, der er andre, der har det på samme måde som dig, men ligesom lader være med at føle sådan på grund af lovgivning, moral osv.?

Søs: Jeg kender en pige, som har haft det som mig på den måde, at hun har forelsket sig i en dreng. Hun var 28 år og han 15. Hun vidste ikke rigtig, hvordan hun skulle gribe det an, fordi hun ikke kunne styre sig. Hendes fyr brød sig ikke om det. Hun boede også i kollektivet, og vi snakkede meget om, hvordan hun skulle gribe det der an, og fandt frem til at hun for en kortere periode måtte rejse væk. Osse fordi det var et problem for den dreng der. Han var meget jaloux, men hun har aldrig været i seng med ham. Følelserne som hun havde med den dreng, det ligner de følelser, jeg har haft. Til gengæld kender jeg ingen mand, der har haft det sådan. Men de mænd, som jeg har snakket med de her ting om, giver selv udtryk for, at de har haft samme lyster, den gang de var 14-15 år i forhold til at gå i seng med en ældre pige. Så i forhold til det, så forholdt de sig meget positivt til det. På den anden side syntes de, at det var forkasteligt. Det kunne man jo ikke tillade sig. De er også meget splittede i forhold til det, jo.

Bo: Men det kollektiv, altså, de accepterede det sådan fuldt ud?

Søs: Ja, vi snakkede ikke direkte om, hvor langt vi gik med hinanden, men man kunne altid se, altså, vi havde det meget åbent, vi gik i bad sammen, vi kælede meget sammen, vi masserede hinanden allesammen, hvis vi havde lyst, og vi rørte ved hinanden, men vi havde ikke snakket om det at have samleje, f.eks., men alle og enhver vidste, at vi lå i sengen og kælede, for det ku' man se. Dørene stod åbne og sådan noget. Det var accepteret som noget naturligt.

Jørgen: Vi har talt med nogle forældre, som ikke lader dele af kroppen være forbudte og som lader deres kroppe være åbne for børnene:

En mor: Han fik den kropskontakt, som han havde brug for, hvor han har været kontaktsøgende på den måde, at han er kommet og har lagt sig ved siden af mig, kravlet rundt på mig, har nydt det meget, og gør det stadigvæk og siger: »Jeg skal ligge oven på dig«, f.eks. Han skal pille babs, som han kalder det, hvor han skal ligge og røre ved mine bryster, fordi det føler han en enorm tryghed ved, og det er evigt tilbagevendende. Der har heller ikke været nogen områder, som har været forbudte områder, men han har altid haft et meget naturligt forhold til min krop og også til sin egen krop, synes jeg nok.

En mor: De kigger meget på mine bryster og rører ved dem og undersøger dem, og så fortæller vi, at de har fået mælk, og at de har suttet og så prøver de at sutte igen. De spør osse selv, om de får sådanne store bryster.

En far: De synes nok, at det er meget skægt at lege med min tissemand, når jeg går i bad. Det foregår tit om morgenen, når jeg er på vej i bad. Og de løber oppe, så løber de lige hen og skal lege lidt med tissemanden. De vil ofte gerne trække forhuden tilbage. De synes det er mægtig skægt, at den kan trækkes tilbage og at den kan trækkes frem igen. Altså, næsten hver gang de

ser mig, så skal de lige prøve det. Det sker ret ofte. Nogle gange har jeg også fået erektion, når de har leget med tissemanden. Det syntes jeg var helt skægt, selv om jeg ikke føler noget specielt seksuelt, ved at de gør det. Jeg føler mere en eller anden nærhed og at vi er glade for hinanden i den situation, og at det er et eller andet med, at de føler at de skal udforske mig, ... som de gerne vil have lidt kendskab til.

Jørgen: Man kan diskutere, hvad det vil sige at have seksuelle forhold til børn. Nogle gør meget ud af at skelne mellem kropskontakt og seksualitet.¹ Vi tror ikke, at denne skelnen altid holder ved nærmere eftertanke.

Faderen fortsætter: Min store pige har nogen gange sagt, at vi skulle bolle sammen, og til det har jeg sagt, at det er så helt i orden, så har vi ligget og kælet og væltet lidt rundt i sengen. Hun har også snakket om, at jeg skulle stikke tissemanden ind i hendes tissekone, og dertil har jeg sagt, at det behøver man ikke for at »bolle«, men at jeg desuden ikke kan gøre det, fordi hendes tissekone, den er for lille. Så har hun sagt, at »Så vil jeg bolle med dig, når jeg bliver stor«.

I den forbindelse har jeg nogen gange snakket med hende om, at når hun bliver stor, er det meget muligt at hun gerne vil bolle med nogle andre, og måske har hun heller ikke lyst til at blive boende herhjemme. Det har hun lidt svært ved at forstå, og synes at hun meget gerne altid vil bo herhjemme. Det føler jeg også er et udtryk for, at for øjeblikket er hun meget tilknyttet til mig, og vil gerne være sammen med mig og oplever nok også mig som en, hun kunne tænke sig at bo sammen med, og også at det var mig, hun havde et forhold til, hvis man kan tale om det på den måde.

Bo: Selv om det måske er undtagelsen,² mener vi, at det kan forekomme eller at det er muligt at skabe seksuelle forhold mellem børn og voksne, der er lystbetonede og ikke undertrykkende. Hvis den voksne indtager en statistrolle i barnets seksuelle lege, vil barnets behov kunne komme frem. At den voksne indtager en statistrolle vil sige, at barnets seksuelle nysgerrighed, fantasi og lyst er styrende, og at der ikke skjult eller åbenlyst ligger et krav til barnet om, at det skal gøre sådan eller sådan.

Barnet skal have mulighed for at gøre sine egne valg, for både at kunne sige nej og ja til sex. Det er også vold at bremse barnets seksuelle nysgerrighed og lyst gennem fortielser og forbud,³ ligesom det er vold, hvis den voksnes seksuelle behov presses ned over barnet.

1. Det er mit indtryk, at når Søs og denne far siger »seksuel«, så mener begge noget med kropslig samvær, som enten fører til samleje eller orgasme/udløsning på anden vis. Se bl. a. s. 61 for min opfattelse, J.R.
2. I 1982 vidste vi ikke at lystbetonede forhold ikke er nogen sjældenhed, J.R.
3. Men selvfølgelig behøver en voksen ikke at lade et barn beføle sig, hvis den voksne ikke har lyst til det. Det tager barnet ikke skade af, forudsat at barnet får sit behov for kropskontakt og kropsnysgerrighed opfyldt hos nogen! J.R.

Det er vores opfattelse, at hver enkelt person kan gøre noget for at få det bedre med sig selv og med andre med hensyn til seksualitet, krop og følelser. Vi kan og skal være mere åbne på vores arbejdsplads, i familien, overalt hvor vi færdes til dagligt.

Perspektiver

af Jørgen Rasmussen

I ethvert menneske er der både maskuline og feminine træk, vekslende alt efter individuelle forskelle. Men disse forskellige grader af maskulinitet/feminitet er, efter min mening, næsten udelukkende miljø- og kulturbestemt.

Mennesket er født med begge muligheder i sig. Kvindens opdragelse og funktion som mor og hustru gør hende feminin, og mandens opdragelse og funktion som forsørger gør ham maskulin. Fra fødslen af er drengen og pigen psykoseksuelt ens. Men gennem opdragelsen, mor- far-rollerne og dagligdagens opsplitning bliver de halve mennesker – det ene næsten kun maskulint, det andet næsten kun feminint. Samtidigt må vi aldrig glemme, at denne overbevisning kan være fejlagtig! Derfor må vi aldrig tilrettelægge vores forhold til andre store eller små mennesker på en sådan måde, at de ikke som enkeltpersoner lige så let kan udvikle det modsatte af, hvad vi selv tror på er det rigtige. Individuel frihed er en forudsætning for en seksualkritisk anti-pædagogik.

På et fritidshjem konstaterede jeg, at piger næsten ingen seksualbevidsthed havde om deres kusse, mens drengene havde næsten al deres seksualbevidsthed i deres pik. Som voksne er mænd ofte kildestang/hyggepik/genital og intellekt-fikseret, mens kvinder ofter er følelses- og kropsorienteret, (men uden kildeskød- og hyggehulebevidsthed). Det er først, når kvinden bliver ca. 35 år gammel (side 87 i »Hengivelse«, Informations forlag), at hun, i vores kultur, opnår den højeste seksuelle intensitet, dvs. at kussehulen og hyggestedet efterhånden bliver en integreret del af hendes krop. Manden når sjældent at få pikken og hyggekuglerne – psykoseksuelt – integreret i sin krop. En integration som denne finder primært sted ved, at man identificerer sig med sine lystfølelser i hele kroppen og samtidigt er i stand til at give verbal og non-verbal udtryk for disse.

Desværre er drengens glæde over sin kildestang også forbundet med frygt for omgivelsernes fordømmelse af hans stive og synlige kildedrengs lyst. Denne frygt bliver til angst og selvhad, der lever side om side med en

kønsstolthed. Den enkelte dreng eller mand bliver ambivalent og splittet i forholdet til sig selv, sine medmennesker og til samfundet.

En anden spaltning i kroppen afspejler den historiske udskillelse af børn fra voksenlivet. Vi har i dag ikke brug for børn i produktionen, og derfor skal de isoleres i daginstitutioner og skoler. Historisk har mange kvinder været isoleret i hjemmet. Moderen er stadig den »evige ansvarlige« i hjemmet. Hér er manden den legende »Peter Pan«. ¹ Udenfor hjemmet er moderen »Peter Pan« – hun er mindre ambitiøs. Hér er manden den »evige ansvarlige«. Desværre er det sådan, at manden, p.g.a. en psykologisk afstand til arbejdet og ansvaret i hjemmet, næsten kun leger dér (med barnet) eller i andre hjem med børn. Omvendt kan man måske sige at kvinden »leger« på arbejdspladsen, p.g.a. en psykologisk afstand til arbejdet udenfor hjemmet – hun tillægger dette arbejde mindre værdi: kvinden strejker mindre end manden, kræver mindre lønforhøjelse, er mindre ambitiøs udenfor hjemmet. Hun bliver mere »barnlig« end manden målt ud fra et moderne samfundssyn. Både kvinder og børn har været ghettoiseret med mindre medindflydelse i samfundslivet udenfor hjemmet. Konsekvenserne er at kvinden er mindre rutineret i abstrakt tænkning end manden (jvf. kønsfordelingen i uddannelserne), hun er mindre genital-seksuel end manden (og i et mandssamfund som vores opfattes dette ofte »aseksuelt«), og kvinden er mindre »moden« udenfor hjemmet, fordi hun går mindre op i dette arbejde, end han gør. Det er stadig det patriarkalske samfunds værdier, som er målestok for de fleste mennesker i dag.

Jeg kan ikke lade være med at hæfte mig ved de to køns respektive »ansvarligheder« i en kvindedomineret destruktiv pædagogisk tidsalder, samt i en mandsdomineret destruktiv epoke med global økologisk krise. Set på denne måde er det næsten umuligt at tale om ansvarlige køn.

Mændens og kvindens traditionelle arbejde har krævet forskellige egenskaber og kønnenes adskillelse i mande- og kvindesfærer. Resultatet er halve mennesker, halve kroppe – opsplittet i det mandlige og kvindelige.

Efter min mening er alle mennesker født med evnen til at elske begge køn. Forplantningen har i dag mistet meget af sin betydning for den enkelte mand eller kvinde, men opsplittningen i mandlige og kvindelige arbejdsfærer er fortsat medvirkende faktorer til at opretholde spaltningen af mennesket i homo- og heteroseksualitet. Hvis mennesket er polymorf perverst af natur, vil en fuld integrering af mænd og kvinder formentlig afskaffe homo- og heteroseksualitet.

1. Den ofte omtalte legeevne hos manden (med barnet) bør støttes og udvikles hos begge køn – at lege er evnen til at være i kontakt med sig selv. Det er ikke primært legeevnen, der definerer »barndommen« og det »barnlige«, men derimod manglende abstraktions-evne, umodenhed, aseksualitet, udgrænsningen fra samfundslivet, osv. Se »Begreberne 'pædagog, pædagogik, barndom og anti-pædagogik'«, side 24.

Der er en afviger i enhver!

Der er en mand i enhver kvinde, et barn i enhver mand, en handicappet i ethvert menneske, en indvandrer i os alle, en bøsse i enhver mand, en lesbisk i enhver kvinde, osv. Vi bør bevidst og åbent erkende, at disse grupper repræsenterer nogle positive kvaliteter i alle mennesker. Jeg tror, at det ville være en fordel for den enkelte og samfundet at opprioritere de underrepræsenterede sider i enhver ved bl.a. at kvotere det underrepræsenterede køn plus en række minoriteter ind på arbejdspladser, i partier, i foreninger, ind i boligkvarterer, overalt i samfundet og på alle niveauer. Kvoteringer må kunne give de underrepræsenterede ret til arbejde og en bolig, mens interesseorganisationer, som partier og foreninger bør kunne indføre kvoteringer ved alle valg. Men det kan ikke understreges kraftigt nok, at ingen kvoteringer bør i sig selv udelukke den enkelte fra at kunne bevæge sig frit mellem forskellige typer fællesskaber, inklusive at kunne være/arbejde alene eller sammen med sit køn.

På selve arbejdspladsen kan man støtte dannelsen af forskellige typer fællesskaber, så medarbejderne efter eget ønske har mulighed for at arbejde sammen med de typer mennesker hun eller han ønsker, i kortere eller længere tid, eventuelt efter tur (min grundmodel til dette er principielt den samme som jeg har omtalt, angående børn og unge i forskellige institutioner, i »Introduktion til en seksualkritisk anti-pædagogik«).

Formålet med kvoteringer er at få reel ligestilling og selvbestemmelse indført overalt, og at ethvert menneske kan komme til at udvikle sig optimalt i sin psykoseksuelle personlighed og krop.

Kvotering og positiv særbehandling betyder integration

Kvoteringer kan gennemføres overalt i samfundet, hvor disse grupper ikke repræsenterer deres antal i samfundet. Homoseksuelle og indvandrere er dog koncentreret i byområder, og derfor bør kvoteringen her naturligvis blive procentvis højere, så kvoten svarer til det pågældende antal homoseksuelle/indvandrere i området. Kvoteringer bør være frivillige for ansøgerne til de pågældende stillinger. Ingen behøver at blive fyret som konsekvens af denne ordning for at vige plads til andre – nyansættelserne skal finde sted ud fra en naturlig afgang. Kvoteringer kan kontrolleres og kræves gennemført af faglige organisationer. Ligeledes kan de vedtages i Folketinget, i hvert fald når det drejer sig om arbejdspladser og boliger. Hvad angår f.eks. kontrollen af identiteten, homoseksualitet, kan denne blot stadfæstes ved at den enkelte åbent tilkendegiver at være bøsse eller lesbisk. Hvis nogen skulle lyve for at blive ansat, ville det ikke være nogen stor ulykke. Efter min mening ville det blot være et tegn på, at anti-homoseksualiteten var på retur, og dermed et plus.

Nedlæg skolerne!

»Disciplin-krisen« i skolerne og faktisk alle andre steder, hvor børn bliver »parkeret«, indtil de er gamle nok til at blive nedslidt på de nuværende arbejdspladser, eksisterer, fordi de fleste børn bevidst eller ubevidst ved, at de er overflødige og foreløbig ikke noget værd i sig selv som børn. Deres modstand er et sundt tegn på et oprør mod den opsplittede hverdag, de befinder sig i. De bør støttes i dette oprør, indtil de selv har lyst til at beskæftige sig med noget, som de kan mærke, at der er mening i.

Det kan de fleste umuligt i skolen i dag. Derfor bør skolerne nedlægges ved at børn og unge integreres med voksne på arbejdspladserne. Eller arbejdspladserne bør integreres ved at de flyttes ind på skolerne. Men det afgørende i denne sammensmeltning er, at børnene kvoterer sammen med voksne på en sådan måde, at børnene selv får lyst til at være med. Miljøet skal være i orden og egnet til nye grupper af børn, gamle og handicappede, m. fl.

Kønkvotering er selvfølgelig det mest realistiske i første omgang, men racekvoteringerne i USA siger måske noget om, at vi kan gøre det samme i Danmark. Racekvotering i USA har betydet at flere sorte fik arbejde og dermed formindskede racediskriminering mod sorte. Derefter er det mest realistiske at kvotere åbne homoseksuelle, selvom det ikke behøver at ske i nogen bestemt rækkefølge, måske samtidig med andre grupper. Børn og pensionister bliver sikkert de sværeste at kvotere, men når handicappede allerede nu kvoterer¹ kan det også ske for børn og gamle. Der skal tages hensyn til børns og ældres særlige kvalifikationer og det skal være et fuldstændig frit valg for den enkelte lønmodtager. Det bliver nødvendigt med en rimelig borgerløn for alle børn og voksne for at det ikke bliver en for stor økonomisk straf at nægte at tage imod henvist kvoteret arbejde. Men en økonomisk fordel bør finde sted ved at søge jobbet.

Fagforeningerne kan støtte integration

En sådan kvotering vil medføre de største forandringer. Fagforeningerne kan starte med at beskæftige deres egne pensionerede medlemmer hvor dette er muligt, selv om det nok er begrænset, hvad en fagforening kan tilbyde sine medlemmer. Men fagforeningerne kan indføre børnepasningsordninger ved generalforsamlinger m. v. til lidt efter lidt at finde egnede nødvendige beskæftigelse, som ikke er en erstatning for noget, men selve det – her og nu – det drejer sig om for den enkelte.

Barndommen og Voksdommen vil være forsvundet ud af historien, som de var i middelalderen. Daginstitutionen vil være en »arbejdsplads for

1. Der findes psykisk og fysisk handicappede på beskyttede værksteder i Danmark, også hvor de handicappede er sammen med såkaldt normale medarbejdere.

alle brugere« – og arbejdet vil få en ny kvalitet: »Arbejde« som lystbeskæftigelse.

I løbet af nogle år kan kønskvotering være en realitet mange steder – måske først i den offentlige og senere i den private sektor. Holdningen på mange arbejdspladser er allerede i dag, at det arbejde som ikke kan udføres af en kvinde, er for tungt eller for nedslidende for hvem som helst. Får vi sat arbejdstiden ned til et absolut minimum i takt med, at vi kvoterer ovenstående grupper ind på arbejdspladserne, vil problemer med indførelse af ny teknik i dag ikke betyde fyringer (primært kvindereduktion), men kortere arbejdstid. Ny teknologi vil i så fald kunne lette arbejdet, og måske allerede i en overskuelig fremtid gøre det muligt også for børn at arbejde (lege?) på en voksenalringsplads.

Samtidigt er det desværre sandsynligt, at international konkurrence vil presse danske virksomheder til at bortrationalisere »svage« lønarbejdere. Svaret hertil må, efter min mening, ligge i en tilspidsning af den internationale klassekamp.

Det langsigtede formål med en positiv særbehandling er også en demokratisering af privatejendomsretten over produktionsmidlerne. Sidstnævnte er naturligvis socialisme, men hvis kvoteringer af de omtalte grupper ikke gennemføres og fastholdes, som her beskrevet, vil »socialismen« i bedste fald ikke adskille sig væsentligt fra en kapitalistisk »velfærdsstat«, men efter min mening er positiv særbehandling en forudsætning for indførelsen af en reel socialisme.

Det utopiske samfund

Seksualkritisk anti-pædagogik er først og fremmest en støtte til børn, et tilbud, et personligt engagement og et langsigtet forsøg på at ophæve selve institutionssystemet, som vi kender det i dag. Indtil utopien er opnået, er der tale om den mindst skadelige måde for voksne at forholde sig til børn på.

Seksualkritisk anti-pædagogik indebærer en særlig søtte til afvigelsen i enhver. Den bestræber sig på at etablere nogle tilbud og skabe forudsætninger for at det enkelte menneske får mulighed for frit at vælge en hel personlighed, hvis en sådan ønskes.

En reel ligestilling er formentlig identisk med afskaffelsen af ethvert socialt hierarki. Vores seksualitet vil blive pan-seksuel/universal/polymorf pervers.

Begreber som Homo, Hetero, Pædo,¹ Barndom, Alderdom, ja endda Mand og Kvinde vil høre fortiden til (kun det biologiske køn og den biologiske alder vil fortsat eksistere).

1. Homo = Homoseksuel, Hetero = Heteroseksuel, Pædo = Pædofil/Pædoseksuel.

For første gang i menneskehedens historie, og baseret på det enkelte menneskes frie valg, er vi blevet til mennesker i stedet for MÆND og KVINDER. Vi vil være ét med naturen og kulturen. Vi vil være HELE og FRIE, forskellige og rige i mangfoldighed.

Efterskrift – Støtte, styring og frihed

af Jørgen Rasmussen

Jo større børns og voksnes personlige frihed er, desto mere tilfredsstillende bliver dagligdagen for alle (Hugo Hørlych Karlsen – avisinterviews¹). Det er min hypotese, at modenhed til frihed opnås kun ved at leve i frihed. Principielt uanset køn, alder, etnisk oprindelse og seksualitet. Den måde hvorpå børn fortsat kan sikres et frit og spontant liv er, at vi voksne støtter børn i, at de sætter deres egne grænser ud fra deres egne erfaringer og ønsker. Børns frihed kan også bestå af frihedsrum, samt tid, som voksne bliver enige om at sikre børn. F.eks. en børnekultur, en voksen/barn kultur og alenekultur. Børn skulle så kunne bevæge sig ind og ud af disse. Det er både Alice Millers og min hypotese, at der i forhold til voksne, i princippet, ingen grænser er for hvad et barn kan, når barnet får den rette støtte.

En del af forklaringen på at børn i dag ikke er frie er, at børn ikke støttes, men er genstand for voksnes styring, undertrykkelse eller direkte mishandling (Alice Miller – »I begyndelsen var opdragelsen«). Vi mangler at støtte børn, så de såvidt muligt lærer at sætte grænser. Et barn der ikke lærer at sætte grænser, kan ikke blive et selvstændigt individ.

Hele børn

En del af forklaringen på at børn ikke er hele i dag er, at de stort set stadig er udgrænset fra en voksenverden/voksenlivet. I Niel Postmans bog »The Disappearance of Childhood« begræder forfatteren uden argumentation Barndommens forsvinden, men slår dog samtidig fast, denne gang med argumenter og facts, at den forlængst igangværende udvikling ikke kan stoppes, højst forhales. Forsinkes.

1. *Der findes ingen pædagogiske løsninger*, Anne Pape interviewer Hugo Hørlych Karlsen, Information, 10.-11. oktober 1981. *Hvad barnet kræver – hvad de voksne kan*, af Hugo Hørlych Karlsen, Information, 23.-24. januar 1982.

Sanselige børn

Mennesket er et sanseligt væsen – mest som barn (Sigmund Freud). Barnet bruger alle sine sanser overfor konkrete genstande og lever umiddelbart i forhold til en verden udenfor og i sig selv. Efter ca. 3 års alderen svinder sansernes verden gradvist ind (Juliet Mitchell, »Psykoanalyse og kvindebevægelse«). Men det voksne menneske og hele kroppen kan blive sanselig igen (Norman O. Brown – »Livet versus døden« og »Kærlighedens krop«).

Fred og sanselighed

En neurolog hævder, at den største trussel mod verdensfreden stammer fra de nationer, som kræver de største afsavn af kropsglæde og seksualitet: »Forskningen støtter overvældende den tese, at berøvelsen af kropslig nydelse livet igennem – men især som spædbarn, i barndommens og ungdommens personlighedsdannende år – er meget tæt forbundet med udbredelsen af krig og individuel vold«. (James Prescott. *Body Pleasure and the Origins of Violence*, Bulletin of the Atomic Scientists, november 1975, side 14). Dvs. mere kropslighed – mindre krig og vold. Jeg tror, at vi roligt kan tilføje: Jo mere sanselighed, jo mindre behov for syndebukke – mindre racisme, mindre sexismen og mindre aldersisme. Mennesket er primært et seksuelt væsen (Wilhelm Reich, Alexander Lowen, m. fl.). Mennesket er oven i købet polymorft perverst af natur, (S. Freud, Norman O. Brown, m. fl.).¹ Ud fra dette burde det være indlysende, at et personlighedsmæssigt uneurotisk, sammenhængende og helt menneske naturligvis har erhvervet sig en positiv jeg- og seksualitetsidentitet. Vi kan rationelt identificere os med et polymorft perverst samfund.

Kropsbevidsthed i kampen mod AIDS

Det er min overbevisning, at i kampen mod HIV-smitte er kropsbevidsthed for børn og voksne den mest effektive forebyggende foranstaltning, vi i dag kan sætte igang. Hvis børn, p.g.a. et frit forhold til deres egne og andres kroppe opnår en øget kropsbevidsthed (inklusive et seksualbevidst sprog og fantasi), så vil de som voksne få det betydeligt lettere ved at praktisere sikker sex. Uden at kunne verbalisere lyster, intime følelser eller være i stand til at udvikle en bevidst bred og frodig seksualfantasi med alle ens kropslige lyster vil man ikke altid kunne overholde sikker sex-reglerne,² og samtidigt

1. Kun Mitchell og Brown er konsekvente i deres støtte til vores medfødte natur. Freud var et tolerant menneske, men han ville ikke gå så vidt som til at støtte det polymorft perverse.
2. F.eks. overhovedet at bruge kondom, men ydermere sikre sig at der ikke kommer luftbobler i kondomet, at passe på at kondomet ikke ryger af, når man trækker sig ud, at sprøjte en HIV-hæmmende crème ind, hvis kondomet trods alle forholdsregler alligevel går i stykker, osv.

finde seksuel, kropslig og psykisk tilfredshed. Børn er født med et fortroligt forhold til deres kroppe. Vores job må være at støtte denne fortrolighed i at udvikle sig til fuld kropsbevidsthed. Derfor skal »pædagoger« kunne »kropspædagogik« og sammen med »afspændingspædagoger«, terapeuter og andre professionelle tilknyttes eller ansættes også i institutioner for børn og unge, på uddannelsessteder, for lærer, pædagoger og psykologer. Ligeledes burde forældre gennemgå lignende kurser. For mest effektivt at bekæmpe HIV-epidemien burde sådanne kurser for voksne indeholde mindst tre temaer: Sprog, seksualitet og sikker sex og ikke være i strid med grundholdningen i anti-pædagogik.

En seksualkritisk anti-pædagogik søger at støtte vores kroppe – så vi bliver til hele mennesker. Indirekte er målet for denne anti-pædagogik endda verdensfreden. Krig, AIDS og en økologisk katastrofe er alvorlige trusler mod menneskeheden – en seksualkritisk anti-pædagogik er et bidrag til at imødegå disse farer og samtidig giver den os en reel og utvetydig glæde ved at leve. Og derfor er den uundværlig.

Litteratur og bøger til videre læsning

Barndommens historie, af Philippe Ariés, NNF, 1982. (Forkortet).

The Disappearance of Childhood, Niel Postman, Comet, 1985. »Barndommens historie«, af Ariés, bringes up-to-date i den amerikanske virkelighed i 80'erne.

Pricing the Priceless Child, af Vivian A. Zelizer, Basic Books, 1985. Barnets økonomiske værdi gennem tiderne søges fastlagt gennem analyser af livsforsikringer for »priceless children«. Al analysemateriale er amerikansk og forfatteren er professor i sociologi ved Columbia University.

Børnemagt nu, af Kurt Mikkelsen, som har interviewet en Børnemagter – Børnemagteren fortæller i jeg-form om at leve i et Børnemagtmiljø – set indefra. En enestående bog, Gyldendal, 1982.

Det må du godt, af Thore Langfeldt, Malling, 1986. Den er en af de bedste bøger hidtil om børns seksualitet, som findes på dansk.

Hengivelse, red. af Tor Nørretranders, Informations forlag, 1981. En debatbog om mænds orgasmer.

Småbørn, kærlighed og sexdrift, af Bent Petersen og Jette Bach, Chr. Eriksens forlag, 1970. Fremragende bog der trods 22 år i handlen stadig er højaktuel.

Fornægtelsen af kroppen, af A. Lowen, Gyldendal, 1975. Bioenergetisk grundbog.

Sådan bliver du pige, af E. G. Belotti, Demos, 1980. En klassiker om kønsroller i daginstitutioner, men også derhjemme i barnets første år. Italienske forhold som også er relevant i Danmark.

- En dejlig dreng*, af Jørgen Pagh, Tiderne skifter, 1982. En skønlitterær ungdomsroman om en dreng, der møder en pædofil.
- Sex er mere end de siger*, redigeret af Lars Thomsen, Pan, 1981. Bog om bøsser og lesbiske. Egned til undervisningsbrug i skolen – der er mange gode billeder i.
- 21 dage i juli*, af Kasper Ginning, Attika, 1977. En skønlitterær bog om en voksen mand og en otteårig piges erotiske forhold.

Antipædagogik:

- I begyndelsen var opdragelsen*, af Alice Miller, Hans Reitzels Forlag, 1987.
- Antipædagogik – Studien zur Abschaffung der Erziehung*, af Ekkehard von Braunmühl, Beltz, 1983. En klassiker og grundbog i antipædagogik.
- Die Gleichberechtigung des Kindes*, af Braunmühl m. fl., Fischer TB 6338, Ffm. 1976.
- Zeit für Kinder*, af Braunmühl, Fisher TB 6705, Ffm. 1986. Populær og letlæselig udgave af »Anti-pædagogik«.
- Der heimliche Generationenvertrag – jenseits von Pädagogik und Antipädagogik*, af Braunmühl, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1986.
- Antipædagogik im Dialog: eine Einführung in antipädagogisches Denken*, af Hubertus von Schoenebeck, Weinheim: Beltz, 1985.
- Antipædagogik: Herausforderung von Kritik*, af Jürgen Oelkers og Thomas Lehmann, Braunschweig: Agentur Pedersen, 1983.
- Stichworte zur Antipædagogik: Elemente einer historisch-systematischen Kritik*, af Michael Winkler, Stuttgart: Klett-Cotta, 1982.
- Scheisserziehung: von der Antipsychiatrie zur Antipædagogik*, af Maud Mannoni: med bidrag af von Robert Lefort, Francoise Petitot Fort og Florence Stevenin. Oversat fra fransk. Originaltitel: Education impossible. Frankfurt: Syndikat, 1979.

Voksne, børn og unges seksuelle relationer:

- Klinisk sexologi*, af Preben Hertoft, Munksgaard, 1980 og 1987. Håndbog med emner som sexologi, kønsidentitet, børns seksuelle udvikling, samliv, orgasme, terapi, impotens, handicap, minoriteter, uddannelse, dysfunktioner, fysiologi, behandlinger og årsager.
- Forbrydelse uden offer*, af forfatterkollektivet Trobrianderne, Tiderne skifter, 1986. En antologi med artikler af sexologer, en dommer og en forsvarer. Mænd, kvinder og børn fortæller om egne oplevelser.
- Phallos*, af Thorkil Vanggaard, Gyldendal, København, 1969. Beskriver pædofiliens rituelle betydning, bl. a. i det gamle Grækenland.

Engelsk:

Tidsskrift på engelsk: *Paidika*

Postbox 22630, 1100 DC Amsterdam ZO, Holland.

Letlæselig fagtidsskrift om pædofili.

Dansk:

Tidsskrift på dansk: *Børnebanden*
c/o DPA, Postbox 1003, 6701 Esbjerg.
Pædofil rådgivning: 42 17 37 28.

Sexual Experience between Men and Boys, af Parker G. Rossman, Association Press, N.Y., 1976; Temple Smith, Middlesex, 1985. Sociologisk undersøgelse af pædofili.

The Sexual Aspect of Paedophile Relations, af Theo Sandfort, Spartacus, Amsterdam, 1981. Psykologisk undersøgelse af 25 drenge, der er involveret i længerevarende pædofile forhold, specielt m.h.p. drengenes positive eller negative relationer. Særdeles veldokumenteret. En letlæselig udgave af denne er:

Boys on their Contacts with Men, af Theo Sandfort, Global Academic Publishers, N.Y., 1987. Interviews med 25 drenge i pædofile forhold.

Children and Sex, af Constantine and Martinson (Editors), New Findings, New Perspectives, Littel, Brown and Company, Boston, 1981. En videnskabelig håndbog (antologi) om børn og sex i det hele taget.

Paedophilia: a factual report, af Frits Bernard, Enclave, Rotterdam, 1985. Om pædofili.

Sexualität, Gewalt und psychische Folgen, af M. C. Baurmann, Bundeskriminalamt, Wiesbaden, 1983. (Kan bestilles gennem biblioteket). Stor psykologisk undersøgelse af »ofre« for seksualforbrydelser. Meget grundig og fordomsfri.

Loving Boys, af Dr. Edwards Brongersma, Global Academic Publishers, Amsterdam. Et tværfagligt studie i to bind om seksuelle relationer mellem voksne og mindreårige. Bind 1, 1986 og bind 2, 1989.

Incestlitteratur på dansk:

Jeg føler mig så snavset – råd og synspunkter om incest, af arbejdsgruppen »Oprør fra knæhøjde«, Tryk: Dafolo A/S, 1990. Omhandler negativ incest, men erkender alligevel eksistensen af positiv incest.

Incest, den fortrængte hemmelighed, antologi, FADL, 1985. Baseret på høringen »Incest«, Panum Institutet, 1985.

Lysten og loven, af Christian Braad Thomsen, Tiderne Skifter, 1983. En bog om incest-tabuets følger.

Kvindebevægelse og psykoanalyse, af Juliet Mitchell, Tiderne Skifter, 1977. Omtaler incest og meget andet, historisk, antropologisk, psykologisk og politisk.

Forbudet, kapitel i »Fri os for kærligheden«, Suzanne Brøgger, Rhodos, 1973.

Incestlitteratur på engelsk:

Children and Sex, af Constantine and Martinson (Editors), New Findings,

- New Perspectives, Littel, Brown and Company, Boston, 1981. En videnskabelig håndbog (antologi) om børn og sex.
- Incest Without Harmful Repercussions*, Cepada, M. L. *Medical Aspects of Human Sexuality*, 12(1): 131, January 1978.
- Incest: A Synthesis of Data*, Henderson, D.J. *Canadian Psychiatric Association Journal*, 17(4): 299-313, 1972.
- Is Incest Harmful?*, Henderson, D.J. *Canadian Journal of Psychiatry*, 28(1): 34-40, February 1983.
- On Consumated Incest*, Rascovsky, M.W. and Rascovsky, A. *International Journal of Psychoanalysis*, 31: 42-47, 1950.
- The Child Sex Victim: Social, Psychological and Legal Perspectives*, Schultz, L.G. *Child Welfare*, 52(3): 147-157, March 1973.
- The Sexual Victimology of Youth*, Schultz, L.G. (Editor). Springfield, Illinois: Charles C. Thomas, Publisher, 1980.
- Children Not Severely Damaged by Incest With Parent*, af Yorukaglu, A. and Kempf, J.L. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 5: 111-124, 1966.

Andet incest-litteratur:

- Incestpanikken i Cleveland*, af Berl Kutchinsky, *Nordisk Sexologi*, 1989; 7:89-108.
- Determining Incestuous Contact between Parent and Child: Frequency of Children Touching Parents' Genitals in a Nonclinical Population*, Alvin Rosenfeld, M.D., Robert Bailey, M.D., Bryna Siegel, Ph.D., and Gwyn Bailey. *Journal of the American Academy of Child Psychiatry*, 25, 4:481-484, 1986.
- Incest, Understanding and Treatment*, Domeena C. Renshaw, M.B., Ch.B., M.D., Boston, Littel, Brown and Company, 1982.
- Familiäre Sexualdelinquenz – die neue Emotionalisierung eines alten Dramas*, Herbert Maisch, *Beiträge zur Sexualforschung* vol. 62, 1987 p. 84-104.
- Brysternes tabte erotik – og andre essays om kvindelighed*, af Barbara Sichtermand, *Tiderne Skifter*, 1984. Forfatterinden opfatter amning som en seksualakt: »Parallellen mellem netop amningen og det heteroseksuelle samleje er på det ydre plan snarest mere påfaldende end man kunne forvente ud fra de faktiske ligheder med hensyn til oplevelsen og ophidselsen. Brystvorterne, som er et yderst sensibelt organ, der er i stand til at erigere, trænger ind i spædbarnets varme og fugtige mund. Mens læberne, kæberne og gummerne lukker sig om brystvorten og masserer den i en sugende rytme, sprøjter den sin særlige saft ned i barnets svælg.« (Side 78). Hele Sichtermands essay om brysternes tabte erotik gør enhver gensidig nydende mor og barn, imens barnet ammer hos sin mor, til positive incestimplicerede.